

با وضعیت فعلی بورس اعتماد مردم بر نمی‌گردد

رئیس مجلس با اشاره به اهمیت بانک ها گفت: بانک ها تورم درست کرده و بعد گرفتار تورم شده و بعد دو مرتبه باید تورم را رفع کنند؛ باید از این شرایط خارج شویم که با کمک شما در بانک ها شدنی است. شما پیشنهادان این عرصه هستيد که از این دور باطل خارج شويم.
قالیباف گفت: آیا می‌دانید چه حجم ارزی از کشور خارج می‌شود؟ در داینجاست که پول و شرکت‌های مشاوره و ساخت و سزاز و نیروی انسانی با پول ما در جاهای دیگر می‌روند. باید کاری کنیم که این‌ها نروند و افرادی که به دلیل بی‌اعتمادی، پول را تبدیل به دارایی ثابت و ارز و طلا کرده و حبس کردند آن‌ها را آزاد کنند. فقط باید اعتماد سازی شود و مردم اعتماد کنند. وی همچنین اظهار کرد: نمی‌توان با این بورس اعتماد مردم را افزایش داد، باید بازار سرمایه را درست کرد که بانک‌ها می‌توانند این کار را انجام دهند.
قالیباف درباره بنگاه‌داری و بنگاه‌سازی، گفت: ما بنگاه‌ها را به سه دسته تقسیم می‌کنیم که یک دسته بنگاه‌هایی هستند که بعد از تحولات نظامی، بانکی و در دهه ۶۰ و بعد و زمانی که قانون بانکداری بدون ربا مطرح شد، پیش آمدند. یک بخش نیز سرمایه‌گذاری‌هایی بود که در دهه ۷۰ در بانک‌ها اتفاق افتاد، مثلا کاری که بانک سهیو در حوزه فولاد و مجموعه امید انجام داد. این‌ها نمونه‌هایی از نوع بنگاه‌سازی ما در دهه ۷۰ است که واقعا الگوهای موفق است و باید به آن‌ها توجه کنیم.

«تجارت» بررسی کرد

ریشه جهش های تورمی در اقتصادهای نفتی

میخکوب کردن نرخ ارز برای مهار تورم نداشته باشد. اما مهم‌ترین عوامل موثر بر تورم کوتاه‌مدت نخست سیاست‌های مالی و پولی دولت است. در ایران و کشورهای نفتی علاوه بر نرخ ارز که ربط مستقیم به صادرات نفت و سیاست‌های ارزی سرکوبگرانه دولت دارد، قیمت داخلی محصولات نفتی نیز از اهمیت بسیاری برخوردار است. بنابراین، سیاست‌های مالیاتی و پولی در ایران و کشورهای نفتی نقش بسیار تعیین‌تری در نوسانات کوتاه‌مدت و میان‌مدت تورم دارند. از آنجا که دولت مالک دارایی‌های نفتی است، فروش نفت و محصولات نفتی، درآمد دولت محسوب می‌شود و دولت با افزایش نرخ ارز و قیمت محصولات نفتی می‌تواند کسب درآمد کند (سیاست کسب و کسب‌فروشی) یا با پایین نگه‌داشتن آنها ایجاد رفاه و رونق کند

(سیاست انبساطی). همین سیاست عامل اصلی چرخه‌های رکود-تورمی و رونق-غیرتورمی در اقتصاد ایران است. در این راستا، مرکز پژوهش‌های اتاق ایران در گزارشی با عنوان «تورم و راهکارهای مهار آن» علت بروز تورم در اقتصاد ایران را با دو دیدگاه پولی و تأثیرات نرخ ارز بررسی کرده و به تشریح الزامات برخورد با این پدیده در سناریوهای مختلف پیش روی اقتصاد کشور پرداخته است.

در این گزارش اشاره شده است: در اقتصاد ایران در سال ۱۳۹۶ آمار جمعیت زیر خط فقر (فقر غذایی) بر اساس برآوردهای وزارت رفاه، در حدود ۱۸ میلیون نفر بوده‌ولی به دلیل تورم و شوک‌های سال ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸، این آمار به بیش از ۲۶ میلیون در انتهای سال ۱۳۹۸ رسیده است. مطابق با آخرین آمار موجود

در نخستین همایش تامین مالی تولید از بنگاه‌داری به بنگاه‌سازی مطرح شد

اجماع قوا برای پایان بنگاه‌داری بانک‌ها

دهند، بنابراین اگر بانک مرکزی بخواهد نقدی نقدی‌نگری را در جهت تامین مالی افزایش دهه‌تورم بالا می‌رود و اگر و اگر بخواهد تورم را کنترل کند مجبور به کنترل نقدی‌نگی است. وی گفت: بنابراین، اگر بخواهیم اجازه دهیم که بانک‌ها اضافه برداشت داشته باشند باید سپرده‌های قانونی را کاهش دهیم؛ فشار به بانک کمتر شود، اما برای خروج از این تنگنای اعتباری باید سیاست‌های جدید بکار گیریم. در این راستا در جلسات متعددی که با رئیس جمهوری داشته‌ام به توافقات خوبی با رئیس جمهوری رسیدیم تا شاهد گشایش‌هایی برای بخش‌های مولد باشیم. این در حالی است که اگر عملیات ریپو را به اعتبارات اضافه کنیم نزدیک به هزار همت اضافه برداشت بانک‌ها بوده است، بنابراین از بانک مرکزی خواسته‌ام تا بر اساس مدیریت ترازنامه بانک‌ها محدودیت‌هایی در تسهیلات دهی ایجاد کند.
سکائندار وزارت اقتصاد ادامه داد: با توجه به مواد قانونی اسمال آخرین سالی است که بانک‌ها باید اقدام به بنگاه‌داری کنند و من به عنوان وزیر اقتصاد پیگیر این موضوع هستم تا بنگاه‌داری بانک‌ها حداقل در بخش زیر مجموعه وزارت اقتصاد تمام شود. با این حال طبق قانون بنگاه‌داری بانک‌ها باید طی دو سال آینده لو شود. همتی در رابطه با کارهایی که باید بانک‌ها در راستای کاهش بنگاه‌داری انجام دهند گفت: راه اصلی این است که بانک‌ها درآمدهای بانکی و غیر مشاع داشته باشند و در خورداری از درآمدهای مشاع کار بانک‌ها نیست. بر این اساس اقداماتی را انجام می‌دهیم تا به روش‌ها و ابزارهایی برای تغییر بنگاه داریم بانک‌ها به کسب درآمدهای غیر مشاع برسیم، اما در مرحله اول این بانک‌ها باید مدل کسب و کار و درآمدهایشان را تغییر دهند. وی در پایان خاطر نشان کرد: بی‌شک امروز تبدیل بنگاه‌داری به بنگاه سازی مهم‌ترین هدف است. با این حال در مرحله حاضر و بنگاه‌داری به بنگاه‌سازی اولویت آن است که زمانی که پروژه‌ها به اتمام رسید بانک‌ها مکلف باشند که پروژه‌ها را تحویل دهند و به سراغ پروژه‌های دیگر بروند. با این حال هدف نهایی ما این است که بنگاه‌داری بانک‌ها به بنگاه سازی تغییر کند.

۱۱۰۰ همت سرمایه برای کفایت سرمایه ۸ درصدی بانک‌ها لازم است

همچنین رئیس کل بانک مرکزی در این همایش گفت: اگر بخواهیم کفایت سرمایه بانک‌ها را به هشت درصد برسانیم، به ۱۱۰۰ همت سرمایه نیاز است. محمدرضا فرزین اظهار کرد: امروز با توجه به این که در شرایط جدید و دولت جدید قرار داریم باید برنامه‌های ویژه‌ای در راستای تامین مالی فراهم شود. وی ادامه داد: از آنجایی که نرخ رشد هشت درصدی در برنامه هفتم توسعه هدف گذاری

تخلیه هیجانات سیاسی در بازار ارز

سنگلویی؛ نماینده مردم گرگان در مجلس در گفتگو با ایسنا بیان اینکه بانک مرکزی مدیریت خوبی در بازار ارز داشته است، گفت: فرزین در دوره ریاست خود در بانک مرکزی توانست نوسانات بازار ارز را ساخنزد؛ زیادی کنترل کند؛ به طوری که از عملکرد وی در کنترل نرخ‌ها در بازار ارز و طلا راضی هستیم. وی افزود: در گذشته بازار ارز ما حتی با یک اظهار نظر داخلی یا خارجی دچار تلاطم‌های شدیدی می‌شد و قیمت ارز به صورت روزانه افزایش‌های

فقط ۱۷ درصد از اوراق سر رسید نشده برای بخش خصوصی است

رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار بر لزوم افزایش سهم بازار سرمایه در تامین مالی بنگاه‌ها و بخش تولید تاکید کرد. به گزارش ایسنا، حجت‌اله صدیقی در پتل نقش نهادهای تامین مالی در توسعه تولید که در همایش «تامین مالی تولید: از بنگاه‌داری به بنگاه‌سازی» برگزار شد، گفت: وقتی از تولید صحبت می‌کنیم، نباید تولید را فقط در کارخانه ببینیم. البته مرکز تولید کارخانه است اما باید بدانیم تولید یک زنجیره است و خدماتی در این زنجیره انجام می‌شود. تامین مالی هر یک از اجزای این زنجیره مانند بازاریابی، فروش و تولید را نیز باید تامین مالی تولید بدانیم. وی با اشاره به اینکه حتی تسهیلات تکلیفی بانک‌ها نیز می‌تواند در راستای افزایش ظرفیت‌های تولیدی قلمداد شود، گفت: تسهیلات تکلیفی با یک تغییر فاز می‌تواند به رونق تولید منجر شود. در تولید هر چقدر به کارخانه تسهیلات بدهیم، باز باید تقاضای موثر وجود داشته باشد تا این افزایش تولید به فروش بینجامد. این تسهیلات تکلیفی اگر درست تخصیص یابد، با ایجاد تقاضای موثر، باعث رونق تولید می‌شود. در واقع در تامین مالی تولید باید به تخصیص توجه داشته باشیم؛ تخصیص به تولید و مصرف. رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار با اشاره به نقش بازار سرمایه در تامین مالی بنگاه‌ها گفت: یکی از ماموریت‌های مهم بازار سرمایه، تسهیل تشکیل سرمایه برای کمک به تامین مالی بنگاه‌ها و رونق تولید است.

ارزیابی کارشناسی

کارمان ندری اقتصاددان در این باره معتقد است: در کشور ما به صورت قانونی امکان خلق پول فراهم شده است تا از آن برای حل مشکل مالی و رفع کسری بودجه استفاده شود و معمولاً اقدام‌ها هم برای تسویه بدهی انجام نمی‌شود. ندری ادامه داد: دولت‌ها از خلق پول به صورت غیر صریح و ضمنی برای رفع مشکلات سیاسی و اقتصادی استفاده می‌کنند. به این صورت که مشکلات بانک‌ها از محل خلق پول رفع شود، در غیر این صورت بانک‌ها دچار ورشکستگی می‌شوند؛ بنابراین عدم استفاده از خلق پول و تورم برای دولت‌ها تبعات سیاسی دارد. به گفته این کارشناس اقتصادی، مساله خلق پول و سودمندی سیاسی، اقتصادی و اجتماعی دولت‌ها از تورم به بانک مرکزی ختم می‌شود و باعث می‌شود دولت‌ها تمایلی برای حل مساله تورم میانه نداشته باشند.

کارشناس پولی و بانکی گفت: با فرض اینکه دولت تصمیم بگیرد انقباض مالی داشته باشد، در کشورهایی که با تورم میانه و متوسطا مواجه بودند پدیده اینرسی تورم را شاهد بودیم؛ یعنی تورمی که از سال‌های قبل ایجاد و ماندگار شده و اقتصاد به آن عادت کرده است. این اینرسی تورمی اگر بخواهد متوقف شود، هزینه‌هایی برای اقتصاد ایجاد می‌کند و اقتصاد دچار رکود می‌شود. ندری گفت: کشورهای پیشرفته مثل آمریکا برای اینکه هزینه مهار تورم را کاهش دهند و ارتباط اقتصاد با تورم کم شود در عهه ارتقا نهاد‌های سیاستگذار پولی را افزایش دادند؛ زیرا اگر انتظارات مثبت در مردم ایجاد شود مهار تورم آسان خواهد بود.

شده اما در سال‌های گذشته این نرخ چهارلی پنج در صد بوده است و امروز تامین مالی مضل اصلی رشد اقتصادی بوده و به تنگنای اقتصادی کشور تبدیل شده است. مساله اصلی ما رشد پایدار با تامین مالی پایدار است. رئیس کل بانک مرکزی خاطر نشان کرد: امروز ۹۲ درصد از تامین مالی از سوی شبکه بانکی و نظام پولی فراهم می‌شود و تنها هفت درصد آن از سوی بازار سرمایه و یک درصد از سوی دیگر بخش‌های اقتصادی است بنابراین نظام بانکی همیشه سهم بسیار بالایی در تامین مالی داشته و این نشان می‌دهد که دیگر بخش‌های اقتصادی کار خود را به درستی انجام ندادند. فرزین در رابطه با مسائل مربوط به تامین مالی اظهار کرد: در ابتدای امر نظام مالی باید از استانداردهای لازم برخوردار باشد تا بتوان انتظار تامین مالی استاندارد داشت، اگر بانک‌ها ناتراز باشند و کفایت سرمایه نداشته، تامین مالی تورم‌زا می‌شود، بنابراین نباید تامین مالی متکی به منابع بانک مرکزی باشد بلکه باید تامین مالی غیرتورمی صورت بگیرد. وی ادامه داد: تامین مالی از سوی نظام پولی کاری ندارد اما منجر به تورم می‌شود و ما را وارد چرخه‌های تورم‌زا می‌کند. از سوی دیگر نظام مالی کشور به تامین مالی بانکی متمرکز شده و شبکه بانکی نیز خود امروز دچار بحران است. در شش ماهه گذشته حدود ۱۲۰۰ همت خلق نقدی‌گی صورت گرفته که نزدیک به ۶۵۰ همت آن برای بخش تولید بوده که معادل کمی بیشتر از ۵۰ درصد می‌شود و این در حالی است که تامین مالی بخش تولید باید حدود ۶۵۰ تا ۷۰۰ درصد باشد. این موضوع نشان می‌دهد که فشار تامین مالی از سوی دولت به شبکه بانکی به دلیل کسری بودجه وارد می‌شود. رئیس کل بانک مرکزی با اشاره به سهم شبکه بانکی از تامین مالی بخش‌های مردمی اظهار کرد: در سال‌های گذشته تامین مالی بخش‌های مردمی نزدیک به ۱۲ الی ۱۴ درصد بود در حالی که امروز به ۳۳ درصد رسیده است که نشان می‌دهد سهم دولت و وظیفه اجتماعی دولت بر عهده نظام بانکی کشور موکول شده است. فرزین بیان کرد: در بحث ناترازی بانک‌ها طبق آخرین آمار اگر بخواهیم کفایت سرمایه بانک‌ها را به هشت درصد برسانیم ۱۱۰۰ همت سرمایه نیاز است و این در حالی است که امروز کفایت سرمایه بانک‌ها منفی یک درصد است و این در حالی است که اگر بخواهیم تنها ناترازی میان شبکه بانکی را که ناشی از اضافه برداشت بانک‌ها است را حل کنیم به ۴۷۰ همت سرمایه و با اضافه برداشت بانک‌ها به ۷۵۰ همت سرمایه نیاز است. وی اضافه کرد: بنابراین این نظام بانکی ما امروز خود برای تامین مالی دچار ناترازی است و ما مکلف هستیم در ابتدا این ناترازی را اصلاح کنیم. برای مثال امروز بانک‌های غیردولتی نزدیک به ۷۰۰ همت عدم کفایت سرمایه دارند و حدود ۳۱۰ همت نیز به بانک‌های دولتی غیر تجاری مربوط می‌شود.

شده اما در سال‌های گذشته این نرخ چهارلی پنج در صد بوده است و امروز تامین مالی مضل اصلی رشد اقتصادی بوده و به تنگنای اقتصادی کشور تبدیل شده است. مساله اصلی ما رشد پایدار با تامین مالی پایدار است. رئیس کل بانک مرکزی خاطر نشان کرد: امروز ۹۲ درصد از تامین مالی از سوی شبکه بانکی و نظام پولی فراهم می‌شود و تنها هفت درصد آن از سوی بازار سرمایه و یک درصد از سوی دیگر بخش‌های اقتصادی است بنابراین نظام بانکی همیشه سهم بسیار بالایی در تامین مالی داشته و این نشان می‌دهد که دیگر بخش‌های اقتصادی کار خود را به درستی انجام ندادند. فرزین در رابطه با مسائل مربوط به تامین مالی اظهار کرد: در ابتدای امر نظام مالی باید از استانداردهای لازم برخوردار باشد تا بتوان انتظار تامین مالی استاندارد داشت، اگر بانک‌ها ناتراز باشند و کفایت سرمایه نداشته، تامین مالی تورم‌زا می‌شود، بنابراین نباید تامین مالی متکی به منابع بانک مرکزی باشد بلکه باید تامین مالی غیرتورمی صورت بگیرد. وی ادامه داد: تامین مالی از سوی نظام پولی کاری ندارد اما منجر به تورم می‌شود و ما را وارد چرخه‌های تورم‌زا می‌کند. از سوی دیگر نظام مالی کشور به تامین مالی بانکی متمرکز شده و شبکه بانکی نیز خود امروز دچار بحران است. در شش ماهه گذشته حدود ۱۲۰۰ همت خلق نقدی‌گی صورت گرفته که نزدیک به ۶۵۰ همت آن برای بخش تولید بوده که معادل کمی بیشتر از ۵۰ درصد می‌شود و این در حالی است که تامین مالی بخش تولید باید حدود ۶۵۰ تا ۷۰۰ درصد باشد. این موضوع نشان می‌دهد که فشار تامین مالی از سوی دولت به شبکه بانکی به دلیل کسری بودجه وارد می‌شود. رئیس کل بانک مرکزی با اشاره به سهم شبکه بانکی از تامین مالی بخش‌های مردمی اظهار کرد: در سال‌های گذشته تامین مالی بخش‌های مردمی نزدیک به ۱۲ الی ۱۴ درصد بود در حالی که امروز به ۳۳ درصد رسیده است که نشان می‌دهد سهم دولت و وظیفه اجتماعی دولت بر عهده نظام بانکی کشور موکول شده است. فرزین بیان کرد: در بحث ناترازی بانک‌ها طبق آخرین آمار اگر بخواهیم کفایت سرمایه بانک‌ها را به هشت درصد برسانیم ۱۱۰۰ همت سرمایه نیاز است و این در حالی است که امروز کفایت سرمایه بانک‌ها منفی یک درصد است و این در حالی است که اگر بخواهیم تنها ناترازی میان شبکه بانکی را که ناشی از اضافه برداشت بانک‌ها است را حل کنیم به ۴۷۰ همت سرمایه و با اضافه برداشت بانک‌ها به ۷۵۰ همت سرمایه نیاز است. وی اضافه کرد: بنابراین این نظام بانکی ما امروز خود برای تامین مالی دچار ناترازی است و ما مکلف هستیم در ابتدا این ناترازی را اصلاح کنیم. برای مثال امروز بانک‌های غیردولتی نزدیک به ۷۰۰ همت عدم کفایت سرمایه دارند و حدود ۳۱۰ همت نیز به بانک‌های دولتی غیر تجاری مربوط می‌شود.

امروز بازار ارز به آن درجه از ثبات رسیده که می‌تواند مقاومت خوبی در برابر اتفاقات سیاسی و امنیتی منطقه داشته باشد که مرون همون تأثیر بانک مرکزی است. سنگینی بیان کرد: مسائلی همچون انتخابات آمریکا و امثال این موارد هیچ رنگ و بوی اقتصادی ندارد و صرفاً از حیث سیاسی بودن آثاری موقت و روانی بر بازار می‌گذراند که اثر آن کوتاه‌مدت خواهد بود و دوباره آرامش به بازار باز می‌گردد. باید بگوییم که

سرمقاله

نقدهایی بر نظام بودجه ریزی در ایران

ادامه از صفحه یک... بودجه دولت می‌آید. در مورد درآمد نفت هم اگر سیاست تنش در منطقه رخ دهد، این درآمد تحقق پیدا نخواهد کرد و منابع درآمدی دولت دچار مشکل می‌شود. افزون بر اینکه بخشی از درآمدهای مالیاتی هم عیناً به درآمد آرد نفتی ارتباط دارد؛ بنابراین باید اصلاحاتی در سیاست خارجی داشته باشیم، بدین معنا که سیاست خارجه ما در خدمت توسعه و پیشرفت ایران باشد. باورم بر این است که سیاست تعامل و تنش زدایی باید در دستور کار حکومت قرار گیرد تا درآمدهای دولت تسخیر پیدا کند. قسمت دوم بودجه مخارج دولت است. بخش مخارج لایحه ۱۴۰۴ هنوز در سازمان برنامه و بودجه در حال تدوین است و قرار است بعد از تصویب درآمدها این بخش هم منتشر شود؛ بنابراین دولت باید مخارج غیر ضروری را کاهش دهد چرا که نهادها و سازمان‌هایی وجود دارند که نیازی به بودجه دولتی ندارند. این جمله نزدیک دهها خبرگزاری از دولت پول می‌گیرند در صورتی که نیازی نیست و تنها یک خبرگزاری دولتی کافی است. برای من به عنوان یک شهروند ایرانی سوال است که بودجه مجلس از هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان در سال ۱۴۰۱، به ۴ هزار و ۶۰۰ میلیارد تومان در سال ۱۴۰۳ رسیده است؛ یعنی بیش از سه برابر افزایش داشته است. در حالی که حقوق نمایندگان ۲۰ درصد بیشتر افزایش نداشته است، چرا هزینه‌های مجلس اقتدر افزایش داشته است؟ از این رو مجلس باید از خودش شروع کند. ما کشور را داریم گران اداره می‌کنیم. اگر می‌خواهیم کسری بودجه نداشته باشیم باید هزینه‌های غیر ضروری را کاهش بکنیم. یکسری هزینه‌ها اجتناب ناپذیرند یعنی حقوق پرستار و معلم را نمی‌توانید پرداخت نکنید چرا که وظیفه حکومت است، اما یکسری از نهادهایی مانند شورای انقلاب فرهنگی هستند که در سال‌های گذشته هزینه‌های کلانی راه بودجه تسخیر کرده‌اند. ما شهرهایی داریم که مدرسه ندارند ولی دانشگاه دارد. ملاحظه کنید که بودجه دانشگاه پیام نور در دو سال گذشته چه قدر افزایش داشته است؟ چون اکثر اعضای هیات علمی دانشگاه پیام نور در دولت قبلی مسئولیت داشته‌اند، بودجه این دانشگاه‌ها را بالا برده‌اند. در دولت بریتانیا ۸۰ درصد اعضای هیات دولت لیبسانس دارند ولی نرخ تورم که در دوران کرونا دو رقمی شده بود و به ۱۱۸ درصد رسیده بود؛ اکنون به ۱۰ هشتت هم در صدر رسیده است. چرا دولت انگلیس موفق شده است؟ دولت باید دو کار را در پیش گیرد: یکی اصلاح سیاست خارجه‌ا از جهت تعامل با جامعه جهانی و دیگری اصلاح‌های اقتصادی به خصوص در بخش بودجه و هزینه‌های آن است. هیچ کشوری در دنیا ۱۰ خبرگزاری دولتی ندارد. مجلس شورای اسلامی یک خبرگزاری دارد که اعتبارش در سال ۱۴۰۱، ۷۲ میلیارد ریال بوده و در سال ۱۴۰۳، ۱۹۲ میلیارد رسیده است؛ یعنی ظرف دو سال بودجه‌اش بیش از دو برابر افزایش داشته است. در حالی که حقوق کارکن دولت مجموع طی دو سال ۴۰ درصد افزایش داشته است؛ بنابراین اگر می‌خواهیم تورم را کنترل کنیم، مخارج دولت باید کاهش پیدا کند. با شعار و دعا هم تورم کنترل نمی‌شود. چرا تورم کشور ژاپن که نفعت هم ندارد و در بازار جهانی از ما نفعت می‌خرد، نزدیک به صفر است؟ چون عقلا نیت بر نظام تصمیم‌گیری حاکم است. در قانون بودجه ۱۴۰۳ مجلس دو دانشگاه جدید را تصویب کرد. شورای انقلاب فرهنگی اگر دنبال گسترش فرهنگ مستقل و فرهنگ اسلام است باید فرهنگ قناعت را خودشان شروع کنند؛ تا دلتان بخواهد شورای عالی انقلاب فرهنگی در هر دهاتی دانشگاه دارد؛ یعنی سرانه دانشگاه‌به جمعیت را اگر تقسیم کنیم، در دنیا اول هستیم. حتی کشورهای کم‌نیستی اندازه ما دانشگاه ندارند. من مخالف دانش نیستم، اما اینها کارخانه مدرک‌سازی هستند و هزینه دولت را بالا می‌برند. از سوی دیگر ما با مشکل ناترازی مواجه هستیم.

یادداشت

مسیر دشوار برلین برای خروج از بحران سیاسی

ادامه از صفحه یک... میزان آرای احزاب در انتخابات پارلمانی و چگونگی توافق میان آنها به طور معمول معیار اصلی برای تشکیل دولت فدرال است. از نظر تاریخی آلمان فدرال به طور سنتی در مقایسه با نظام‌های دیگر با ساختار پارلمانی دارای ثبات سیاسی بیشتری بوده و معمولاً دولت‌ها تا پایان دوره خود به فعالیت ادامه می‌دهند. برای مثال کافی است این کشور را با ایتالیا مقایسه کنیم که سابقه طولانی در بر هم خوردن ائتلاف‌ها و برگزاری انتخابات زودهنگام داشته، با این وجود بحران سیاسی اخیر نشان از تغییر این رویه دارد. دولت ائتلافی آلمان برگرفته‌شده از مشارکت سه حزب سوسیال دموکرات، سبزها و دموکرات‌های آزاد (FDP لیبرال) از دولت ائتلافی آلمان برخلاف دولت‌های اتحادیه آلمان با کریستین لیندنر وزیر دارایی خود، بر سر سیاست‌های اقتصادی و بودجه‌امری بود که منجر به برکناری وی شد و این رخداد مهم به معنای خروج حزب دموکرات‌های آزاد (FDP لیبرال) از دولت ائتلافی آلمان محسوب شده و منجر به فروپاشی دولت شد؛ به طوری که در حال حاضر حزب سوسیال دموکرات شولتزر تنها با حزب سبزها در دولت اقلیت باقی مانده است. این بحران در زمانی رخ می‌دهد که آلمان با چالش‌های متعددی از جمله مشکلات اقتصادی، فشارهای سیاسی داخلی و تغییرات در صحنه بین‌المللی از جمله پیروزی مجدد ترامپ در ایالات متحده روبرو است. در صورت شکست شولتزر در گرفتن رأی اعتماد، پارلمان کنونی در ۱۶ دسامبر رسماً منحل خواهد شد. انتخابات زودهنگام نیز برای فوریه ۲۰۲۵ برنامه‌ریزی شده است هر چند نگرانی‌هایی برای برنامه‌ریزی و برگزاری آن در زمستان وجود دارد. بر اساس نظر سنجی‌های اخیر، در حال حاضر اتحادیه احزاب مسیحی CDU/CSU (میانگین) با ۳۲ درصد پیشنهادت است و حزب راست‌رادیکال AfD حدود ۲۰ درصد آرا را دارند، این در حالی است که میزان محبوبیت احزاب حاکم در دولت اخیر ائتلافی شولتزر به شکل کم سابقه‌ای کاهش پیدا کرده است.